

Ref. nr.	Label	Onderwerp	Vraag	Antwoord
148	Contract	Aansprakelijkheid	Zoals wordt aangegeven op pagina elf van de presentatie van de plenaire sessie van 24 januari 2024 ambieert aanbesteder een marktvisie met als kernwaarden een eerlijk verdienmodel voor alle partijen in de keten en sturing op contract en relatie. De gegadigde apprecieert deze marktvisie van de aanbesteder. Echter gegadigde moet na kennisname van de antwoorden in de verscheidende nota van inlichtingen constateren dat niet alle antwoorden op de gestelde vragen deze geambieerde marktvisie reflecteren. Het gaat hierbij om aansprakelijkheidsverdeling tussen enerzijds de partij die opdracht geeft en de partij welke het ontwerp en proces heeft bedacht en anderzijds de partij die dit bedachte ontwerp en proces dient uitvoeren. Wij constateren dat de aansprakelijkheid van de partij welke het ontwerp en proces heeft bedacht in de verschillende fase van het contract wordt beperkt terwijl de aansprakelijkheid van de partij die dit bedachte ontwerp en proces dient uitvoeren niet noemenswaardig wordt beperkt. Zie in dit kader bijvoorbeeld de beantwoording van vraag 5, 9, 99, 107 en 109. Dit gaat bijzonder knellen indien de partij welke het ontwerp en proces heeft bedacht een voorgeschreven onderaannemer wordt van de partij die dit bedachte ontwerp en proces dient uitvoeren is § 6 lid 27 van de UAV 2012 niet geschreven. Het is daarom voor de gegadigde niet duidelijk aan welke aansprakelijkheid hij zich bloot gaat stellen tijdens de realisatiefase. Te meer omdat de realisatieovereenkomst voor het onderdeel de waterlijn nog niet werd gedeeld, in tegenstelling tot de voorgeschreven overeenkomst met RHDHV met daarin opgenomen een verregaande (en in onze ogen niet marktconforme) aansprakelijkheidsbeperking. Ook de samenloop tussen de werkzaamheden verricht in de bouwteamfase en de realisatiefase maakt het voor de gegadigde niet duidelijk aan welke aansprakelijkheid hij zich bloot gaat stellen tijdens de realisatiefase. Daarom is het voor de gegadigde van belang om, in lijn van de marktvisie, de aansprakelijkheid als volgt te structureren: •Het volledige resultaat van de bouwteamovereenkomst betreft, juridisch gezien, in de realisatieovereenkomst het voorgeschreven proces en ontwerp. •Er vindt geen schuldvernieuwing plaats tussen de bouwteamovereenkomst en de realisatieovereenkomst. •Volledige vrijwaring door aanbesteder ter zake van de voorgeschreven partij die het proces en het ontwerp heeft bedacht.	Naar aanleiding van de aanvullende vraag proberen wij, met verwijzing naar eerdere antwoorden, te verduidelijken hoe wij de aansprakelijkheid van de Aannemer hebben beperkt, specifiek met betrekking tot de werkzaamheden van RHDHV: •We bevestigen hierbij (nogmaals) dat de ontwerpverantwoordelijkheid tot en met het DO bij de opdrachtgever ligt. Opdrachtgever verwijst daarnaast naar het antwoord in de Nota van Inlichtingen bij vraag 5 en 110. •We bevestigen hierbij (nogmaals) dat de procesverantwoordelijkheid gedurende het hele project bij de Opdrachtgever ligt. Opdrachtgever verwijst daarnaast naar het antwoord in de Nota van Inlichtingen bij vraag 5 en 110. •Zoals eerder toegelicht in de Nota van Inlichtingen vraag 99: ‘Een voorgeschreven onderaannemer of leverancier verkeert ten opzichte van een aannemer in een gunstige onderhandelingspositie. Om deze redenen wordt in par 6 lid 27 UAV 2012 bepaald, dat de opdrachtgever, die de keuze van de onderaannemer of leverancier heeft bepaald, niet meer van de aannemer of leverancier kan vorderen dan de aannemer krachtens zijn contract met de onderaannemer of leverancier van de aannemer of leverancier kan vorderen’. •Ter verduidelijking van bovenstaande antwoorden: Er is dus geen sprake van dat doordat RHDHV gaat fungeren als voorgeschreven onderaannemer daardoor ook ontwerpverantwoordelijkheid uit Fase 1 (Bouwteamovereenkomst) of procesverantwoordelijkheid bij de Aannemer komt te liggen. Mochten er gedurende fase 2 (realisatiefase) discussies ontstaan over de werkzaamheden die RHDHV gedurende fase 1 heeft uitgevoerd (bijvoorbeeld de kwaliteit van het definitief ontwerp), dan zal Rijnland als verantwoordelijke partij voor het DO dat rechtstreeks met RHDHV bespreken, en heeft de Aannemer daarin geen rol of aansprakelijkheid.
149	Contract	Aansprakelijkheid	Ook voorziet de bouwteamovereenkomst in de ogen van gegadigden niet afdoende in onverhoopte scenario’s dat de bouwteamfase onregelmatig verloopt en partijen daardoor niet meer verder kunnen. Indien een dergelijk onverhoopt scenario zich voordoet is het onder het huidige regime van de bouwteamovereenkomst voor de gegadigde niet duidelijk waaraan hij toe is en aan welke aansprakelijkheid hij zich blootstelt. De bouwteamovereenkomst kent daarin veel open einden. Daarom is het voor de gegadigde van belang om, in lijn van de marktvisie, een mogelijkheid te hebben om in een ultim geval ongeforceerd afscheid van elkaar te nemen. Wij stellen daarom voor het navolgende toe te voegen: •De bouwteamovereenkomst voorziet in een discretionaire beëindigingssmogelijkheid voor de gegadigde.	In de beantwoording van vraag 6 en vraag 129 Nota van Inlichtingen is een verduidelijking aangebracht op de mogelijke beëindiging van de bouwteamovereenkomst en de impact hiervan op de aansprakelijkheid van de aannemer. -In antwoord op vraag 6 Nota van Inlichtingen is beschreven dat de bouwteamovereenkomst de ruimte biedt aan de Aannemer om geen aanbieding te doen (zie onder andere artikel 18.3 Bouwteamovereenkomst), omdat er bijvoorbeeld geen overeenstemming is over het DO, eisen of risico-allocatie. Dit betekent nog niet per definitie dat de bouwteamovereenkomst wordt beëindigd, omdat de Bouwteamovereenkomst nog wel in stand blijft voor de andere deelprojecten. Indien er geen resterende deelprojecten zijn waarover tot prijsovereenstemming kan worden gekomen, dan zal de Bouwteamovereenkomst, zoals daarin is bepaald, beëindigd worden. -In de beantwoording van vraag 129 Nota van Inlichtingen staat dat indien de bouwteamovereenkomst eindigt en er geen aannemingsovereenkomst met de Aannemer tot stand is gekomen en ook niet meer tot stand gaat komen, dat de Aannemer dan is gevrijwaard voor ontwerpaansprakelijkheid. De overige beëindigingsmogelijkheden voor de bouwteamovereenkomst zijn beschreven in artikel 21.3 Bouwteamovereenkomst en die gelden voor beide Partijen.

150	Contract	Aansprakelijkheid	Omdat verder de gegadigde een partij is welke enkel het bedachte ontwerp en proces dient uit te voeren, is het voor de gegadigde niet voldoende duidelijk aan welke aansprakelijkheid hij zich bloot gaat stellen in het geval er onregelmatigheden optreden in het proces of bij derden als gevolg van een door de gegadigde onverhoopt gemaakte fout in de bouwteamfase dan wel de realisatiefase. Daarom is het voor de gegadigde van belang om, in lijn van de marktvisie, de aansprakelijkheid als volgt te beperken: •Bouwteamovereenkomst en addenda per deelproject: gestructureerd conform DNR, enkel directe schade met een gezamenlijk maximum van EUR 1.000.000 en geen sowieso kosten. •Realisatieovereenkomst: enkel directe schade met een maximum 10% van de respectievelijke aanneemsom. •Coördinatieovereenkomst: enkel directe schade met een maximum van EUR 1.000.000. •NDA: enkel directe schade met een maximum van EUR 1.000.000 (geen nakoming).	De gestelde vraag is een herhaling van het voorstel uit vraag 107 Nota van Inlichtingen en gaat niet in op de beantwoording die Opdrachtgever hierop gegeven heeft in de Nota van Inlichtingen van 5 maart 2024. We hebben in de beantwoording van vraag 107 per overeenkomst aangegeven op welke wijze de aansprakelijkheid van de Aannemer beperkt is en hoe hiermee in de samenwerking zal worden omgegaan. Specifiek voor de Aannemingsovereenkomst wil Opdrachtgever het antwoord op Nota van Inlichtingen vraag 107 herzien. De aannemingsovereenkomst zal worden gesloten op basis van de UAV, maar in tegenstelling tot wat is beschreven in het antwoord op vraag 107 is Opdrachtgever wel bereid een financiële limitering van de aansprakelijkheid op te nemen. Het bepalen van deze limiet zal plaatsvinden per deelproject gedurende de bouwteamfase. Artikel 18.2 van de Bouwteamovereenkomst gaat over prijsoverleg en contractvorming. Per deelproject treden partijen in overleg over de in artikel 18.2 sub a t/e genoemde punten. Opdrachtgever en Aannemer gaan, zo volgt uit de procedure van artikel 18.2 van de Bouwteamovereenkomst, per Deelproject de risico's bepalen en maken gedurende het prijsoverleg en de contractvorming afspraken omtrent aansprakelijkheid (inclusief financiële limitering) en vergoeding van schade (waaronder kosten). Voor de aansprakelijkheid van de overige overeenkomsten wordt verwezen naar de eerdere antwoorden bij vraag 107 Nota van Inlichtingen: -De aansprakelijkheid in de bouwteamovereenkomst is conform artikel 16.1 beperkt tot de werkzaamheden die de Aannemer in Fase 1 heeft verricht of heeft aanvaard en tot de zijne heeft gemaakt. In het Bouwteam hebben de Opdrachtgever en Aannemer daar dus direct invloed hierop. Per deelproject zal in een addendum in aanvulling op de bouwteamovereenkomst specifiek worden vastgelegd welke inhoudelijke inbreng van de Aannemer, naast zijn algemene taken, zal worden verlangd. De maximale aansprakelijkheid van de aannemer is dus gekoppeld aan artikel 16.1 Bouwteamovereenkomst. In het uiterste geval is de aansprakelijkheid (financieel) gemaximeerd aan het bepaalde in paragraaf 4.2.1. Inschrijvingsleidraad (de verzekeringsdekking). -De Coördinatieovereenkomst beschrijft hoe de samenwerking en coördinatie gedurende het project moet plaatsvinden, maar bevat geen specifieke aansprakelijkheid, behalve de waarschuwingsplicht op de Coördinatieovereenkomst. Voor de wijze waarop wordt omgegaan met het tussen Aannemers verhalen van schade wordt verwezen naar de reeds verstrekte antwoorden op Nvl vraag 56, vraag 108 en vraag 125. Voor de Geheimhoudingsovereenkomst is de schade beperkt tot maximaal € 250.000, zie ook vraag 9, 95 en 96.
Mededeling vanuit HHR		Planning		Door het moment van publicatie van deze laatste Nota van Inlichtingen wordt de inschrijftermijn verlengd naar maandag 25 maart 9:00 uur.